

Czy katolicy potrzebują prawdziwej "rzezi niewiniątek"?

Autor tekstu: **Zbigniew Choraży**

Dla każdego zdrowo myślącego człowieka jest oczywiste, że Flawiusz opisując dość wyczerpująco rzeczywiste zbrodnie Heroda, nie mógł ani jednej z nich pominąć. Istotnym jest też faktem, że Flawiusz okresowi panowania Heroda poświęcił aż trzy księgi spośród dwudziestu *Dawnych dziejów Izraela*. Nigdzie też w spuściźnie literackiej Flawiusza nie ma żadnej sugestii wskazującej, że znane mu były jakiegokolwiek pisane teksty chrześcijan. To wszystko staje się pośrednim dowodem, że w czasach Heroda nie było w Judei żadnej rzezi dzieci w wieku do dwóch lat.

Radykalni katolicy zarzucają Flawiuszowi, że biblijny fakt "rzezi niewiniątek" pominał w *Dawnych dziejach Izraela*.

Skoro nie istnieją dzisiaj jakiegokolwiek dokumenty zawierające rzeczywiście wszystkie zbrodnie Heroda, to uprawnione jest domniemanie, że każdy dokument wyliczający maksymalną ilość tych zbrodni, wylicza je wszystkie. Odrzucanie tej racji mogłoby skutkować zakwestionowaniem liczby listów Pawłowych i zawartą w nich naukę Pawła. Niewiadomo bowiem tak naprawdę, czy ta nauka jest całościowa. Może w innych listach, które zaginęły (bo przecież mogły zaginąć — a któż to wie?), Paweł rozszerzył nauki o ciałach ziemskich i o ciałach duchowych, może ujawnił w szerszym wymiarze Jezusowe zamierzenia dotyczące Armagedonu i następnego tysiąclecia. Może wówczas dzisiejsze chrześcijaństwo wyglądałoby inaczej. A przyjmując taką świadomość opartą też na wierze, że listów Pawła mogło być więcej, może nie warto akceptować niekompletnej lub co gorsze wypaczonej religii. Tymczasem mamy to co mamy. I nikomu nie przychodzi do głowy, aby analogicznie zastosować tu nieracjonalne rozumowanie o braku pełnej informacji w starożytnej literaturze.

Zarzuca się Flawiuszowi, że zupełnie przemilczał jedną bitwę w swej *Wojnie żydowskiej*, mimo że miała ona „ogromnie doniosłe znaczenie w losach i zniszczeniu jego ojczyzny”. Ocena wpływu jednej bitwy na przebieg całej wojny żydowskiej jest bardzo indywidualną sprawą oceniającego. Flawiusz, jak wiadomo, przez pewien czas był dowódcą oddziałów galilejskich i przez dwa lata był doradcą Wespazjana. Orientował się zatem dobrze, co było dla jego kraju dobre, a co złe. Skoro więc przemilczał wspomnianą bitwę, to znaczy uznał, że nie warto o niej pisać, gdyż nie miała żadnego znaczenia. Ale mogło być też inaczej. Przemilczał, gdyż nie miał o tej bitwie danych.

Zarzuca się Flawiuszowi, że przemilczał tak ważne dla wszystkich narodów ówczesnego świata wydarzenie, jakim było spalenie Rzymu przez Nerona.

Skoro Flawiusz pisał tylko o dziejach Izraela i o przebiegu wojny Żydów z Rzymianami na terenie Judei, a nigdy nie pisał o współczesnej mu historii Rzymu, to z jakiego powodu miałby wspominać fakt spalenia Rzymu? Kiedy palił się Rzym, Flawiusz nie nazwany jeszcze Flawiuszem, miał 27 lat. Swoją działalność literacko-historyczną zaczął dopiero po przekroczeniu wieku czterdziestu lat. W tej sytuacji taki zarzut, mało że jest bezpodstawny, to jest jeszcze absurdalny.

Zarzuca się Flawiuszowi małą wiedzę dotyczącą czasów króla Heroda. Pisze się wprost: "nawet jeśli Flawiusz bardzo chętnie chciałby wspomnieć o tej zbrodni Heroda, to musiał też o tej zbrodni wiedzieć. Istnieją bowiem poważne argumenty za tym, że Flawiusz mógł nie wiedzieć o tym wydarzeniu, bowiem był on tak naprawdę słabo poinformowany o końcowym okresie królowania i życia Heroda (...) Flawiusz mógł nie wiedzieć o rzezi niewiniątek wspomnianej przez Mateusza, bowiem nie był zbyt dobrze poinformowany o tym okresie, urodził się poza tym dopiero ponad 40 lat po tych wydarzeniach, w przeciwieństwie do Mateusza, który żył dużo wcześniej i dlatego mógł być o wiele lepiej poinformowany o tej sprawie przez ludzi żyjących bliżej tych wydarzeń."

Flawiusz informacje o Herodzie umieszcza już w DDI 14/280 i kontynuuje je do DDI 17/355. Jest to tekst na 133 stronach i dotyczy okresu około 36 lat. Tymczasem dzieje Judei od roku 160 p.n.e. do 66 roku n.e. czyli okres około 226 lat Flawiusz prezentuje na 317 stronach DDI.

36 lat 133 strony informacje o Herodzie

190 lat 184 strony informacje o Judei przed i po Herodzie

Takie są fakty. W okresie 226 lat Flawiusz poświęca czterokrotnie więcej miejsca Herodowi niż jego poprzednikom i następcom. Czy tak może zrobić autor, który o Herodzie nie jest dobrze poinformowany? Istotny jest również fakt, że Flawiusz równomiernie, czyli w podobnym tempie prezentuje dzieje Heroda początkowe jak i końcowe. Dlaczego Mateusz treści zawarte w Mt 1/18 do 2/23 prezentuje w typowy legendarny sposób? Skoro już informuje: „Gdy zaś Jezus narodził się w Betlejemie Judzkim za króla Heroda...”, to nic nie stało na przeszkodzie, aby będąc lepiej poinformowanym, podać w którym roku panowania Heroda narodził się Jezus. Taką właśnie informację podałyby każdy rzetelny historyk w jakichkolwiek czasach.

Głoszona jest też taka opinia:

"Czy są jeszcze jakieś inne powody, z których Flawiusz rzeczywiście mógł nie wiedzieć o rzezi niewiniątek wspomnianej przez Mateusza? Tak, są takie powody. Jednym z nich jest fakt małej liczebności ludności w Betlejem, i co za tym idzie, małej liczby niemowlaków, które mogły wtedy zostać zgładzone. W Betlejem mogło bowiem mieszkać w tym czasie nie więcej niż ok. 2000 osób. Biorąc pod uwagę to, że rocznie na 1000 osób rodzi się jakieś trzydzieścioro dzieci, a także uwzględniając śmiertelność naturalną w tamtych czasach, wraz z faktem, że rozkaz Heroda dotyczył tylko dzieci płci męskiej, tych zgładzonych w Betlejem chłopców nie mogło być więcej niż ok. trzydziestu pięciu. Inni szacują tę liczbę na jeszcze mniej: od 20 do 25 pomordowanych niemowląt. Nawet racjonalści szacują tę liczbę na mniej więcej od 20 do 30 chłopców.

Mając na uwadze to, że Betlejem w tym czasie było małą pasterską wioską pełną ubogich wieśniaków, w dodatku leżącą poza nurtem głównych wydarzeń politycznych w Palestynie, może więc być zrozumiałe, dlaczego do Flawiusza nie doszły żadne informacje na temat tego mordu."

Nie ma pozabiblijnych dowodów, że w interesującym nas okresie w miejscu dzisiejszego Betlejem Judejskiego była jakakolwiek wioska. Współczesne badania archeologiczne nie dały żadnych rezultatów. Nie potwierdzono nawet najmniejszego zasiedlenia w czasach Heroda. Znany brytyjski archeolog R.W. Hamilton, który prowadził tu badania w latach 30. XX wieku, zatytułował ostatni rozdział swojej pracy o kościele betlejemskim: „Problem z tradycyjnym miejscem Narodzenia Pańskiego”. Ale załóżmy, że jakaś miejscina tu była, może nawet „mała pasterska wioska pełna ubogich wieśniaków”. Jednak liczba ludności 2000 osób była bardziej typowa dla ówczesnych prowincjonalnych miast w Palestynie. Tę liczbę wymienia Daniel-Rops w *Dziejach Chrystusa*. Problem tylko w tym, że Daniel-Rops ewangeliczne dzieje Jezusa wzbogacił własnymi wątkami beletrystycznymi. Mógł zatem Daniel-Rops fabularyzować sobie do woli. Rozsądniejszy od Daniel-Ropsa okazał się Ricciotti, gdyż uważał, że w Betlejem zamieszkiwało nie więcej niż 1000 osób.

Archeolodzy, którzy znajdują jakieś ślady osadnictwa z czasów Heroda nie potrafią ocenić liczby ludności, badając ruiny miast lub osiedli, natomiast niektórzy „znawcy” Biblii potrafią łatwo określić liczbę ludności i wyliczyć liczbę „pomordowanych niewiniątek”.

Wbrew opiniom katolickich apologetów, Mateusz nie był żadną miarą historykiem. Miarą wiarygodności historyka jest jego bezwzględny szacunek dla faktów historycznych. Sprawdźmy zatem, czy Mateusz potrafi uszanować takie fakty.

Mateusz w swojej ewangelii wymienia w Mt 1/7-11 czternaście imion królów Judy, stanowiących część rodowodu Jezusa. Ponieważ jest to rodowód, to warunkuje on sytuację, że po ojcu władzę obejmuje jego syn. Tymczasem analizując fakty historyczne opisane w 2 Krl 8/16 do 24/8, znajdziemy:

2Krl 12/1 Joasz syn Ozjasza

2Krl 14/1 Amazjaszsyn Joasza

2Krl 15/1 Azariaszsyn Amazjasza

2Krl 23/34 Jozakim syn Jozjasza, ojciec Jechoniasza

Te cztery imiona królów i potomków Dawida Mateusz świadomie usunął z rodowodu. Zlekceważył prawdę historyczną na rzecz wątpliwej wartości liczby 14. To jakież z niego historyk? W tej sytuacji jego informacja o rzezi niewiniątek również nie musi być prawdą. A wobec przedstawionych już argumentów zwyczajnie prawdą nie jest.

Betlejem jest na południe od Jerozolimy, zaś Rama (jedna jedyna) równiutko od niej na północ. Skoro płacz dzieci z Betlejem usłyszano by (Mt 2/18) aż w Rama (16 km od Betlejem), to tym bardziej usłyszano by w Jerozolimie (8km od Betlejem). Czy w tej sytuacji prawdziwy jest argument, jakoby „Betlejem w tym czasie było małą pasterską wioską (...) leżącą poza

nurtem głównych wydarzeń politycznych w Palestynie, może więc być zrozumiałe, dlaczego do Flawiusza nie doszły żadne informacje na temat tego mordu."?

Gdyby mord dzieci betlejemskich był faktem rzeczywistym, to jego echo musiałyby dotrzeć do Jerozolimy, skoro dotarło jeszcze dalej, do Ramy. Przy świadomości, że morduje się potencjalnych pretendentów do tronu, taki fakt byłby niewątpliwie głównym wydarzeniem politycznym. A wówczas Flawiusz musiałby się o tym dowiedzieć.

Na katolickich stronach internetu głoszony jest też pogląd, jakoby „Herod nie mógł podjąć właściwie żadnej decyzji zewnętrznej ani wewnętrznej bez pozwolenia Rzymu. Nawet w sprawie uwięzienia i skazania na śmierć swych synów Herod musiał się pytać o zgodę cesarza Augusta." Czy w świetle tej opinii Herod uzyskał zgodę cesarza na mord dzieci betlejemskich?

Wbrew pozorom ewangeliczna relacja Mateusza o rzezi niewiniątek pozostanie tylko legendą. Jako fakt historyczny będzie traktowana tylko przez ludzi wielkiej wiary. W końcu mogłoby tak pozostać, gdyby nie świadomość, że chrześcijańskie ugrupowania religijne propagując naukę o Bogu, często głoszą fałsz historyczny. Takie podejście jest wysoce obłudne i naganne, ponieważ Jezus propagował mówienie prawdy, a kłamstwo i fałsz potępiał.

Zbigniew Choraży

Ur. 1940. Zajmuje się tematyką biblijną. Mieszka w Repkach

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 27-12-2006)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,5179) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,5179>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna**

lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl